

Clara Usón

Asasinul timid

Traducere din limba spaniolă
și note de Mariana Sipoș

POLIROM
2021

A fost Sandra Mozarovski amanta regelui?

Trebuie să fie o mare responsabilitate să joci rolul de amantă a unui rege, regele reprezintă Statul, Patria, Drapelul național, Națiunea, cu toate derivatele ei: Armata, Guvernul, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe, Tribunalul Suprem etc.; regele este și el un om din carne și oase, da, dar înainte de orice este un simbol, o instituție itinerantă, are ceva de semi-zeu, a te băga în pat cu el este ca și cum te-ai culca cu toate aceste abstracții, inevitabil te simți inhibat. Încerc să mă pun în pielea Sandrei, mă imaginez în pat, dezbrăcată sub cearceaf, așteptându-l pe monarh... Cum să mă adresez lui, cum îi spun: Maiestate, domnule, Juan Carlos, regele meu? Nu știu cum să continui, mă paralizează frica, dar și bănuiala că, apropiindu-se și văzându-mă, va spune dezgustat: „Ce caută fata asta în patul meu? Luați-o de aici!“, pentru că la șaisprezece ani eu eram o adolescentă slabă, fără sâni, fără coapse, fără fese pe care să pui mâna, în schimb Sandra... În primul rând, era actriță și în ciuda vârstei fragede jucase deja multe scene în pat, nenumărate tăvăliri cu țărani, călugări, nobili, bandiți, tați de familie, militari din SS,

Alfredo Landa..., ea putea să simuleze plăcere, extaz, pasiune sau dezgust, teamă sau aversiune după cum dorea și această pricepere îi era probabil de mare folos chiar și în lipsa camerelor de filmat.

Primele întâlniri amoroase încorporează, de obicei, o anumită doză de simulare, naturalețea trebuie jucată, dezinhibarea de asemenea, acel abandon indolent al corpului nostru dezbrăcat în fața unui corp străin este înscenat, căutăm să arătăm dezinvoltură, spontaneitate, dar sunt forțate; există niște norme implicite de politețe în pat pe care nu le uităm nici în cea mai fierbinte îmbrățișare; mâinile noastre, picioarele noastre, corpurile noastre pot să se încolăcească și descolăcească cu aparentă dăruire în timp ce închidem ochii pentru a exprima o încredere, un extaz pe care încă nu le simțim, nu putem, suntem prea absorbiți încercând să desenăm în mintea noastră o hartă grăbită a aceluia corp străin care ne invadează, recunoscându-i limitele, particularitățile, obișnuindu-ne cu mirosul său, cu atingerea pielii lui, cu gustul salivei, al limbii sale, dar trebuie să ne prefacem că nu este nou pentru noi, doar mai târziu, când nimic din acel corp sau din acea îmbrățișare nu ne mai este necunoscut și dorința pe care o simțim s-a domolit sau s-a domesticit, încetăm să ne prefacem și încercăm să fim plăcuți și atunci da, chiar ne abandonăm și îndrăznim să spunem, de exemplu, „ia-ți brațul de acolo, că mă doare”; mi-o imaginez pe Sandra mai târziu, după mai multe întâlniri, când nu mai este tensionată sau nervoasă și nu mai trebuie să se prefacă, jucând un rol, când a uitat deja că regele este regele ei

și îndrăznește să-i spună: „Ia-ți brațul de acolo, că mă doare“.

Din moment ce nu pot fi Sandra, voi fi regele.

Sunt propriul meu ideal, cauza pentru care trăiesc și pentru care sunt dispus să mor, sunt așa de când m-am născut și nu sunt singur în acest demers, zeci de mii de oameni, de tineri luptători, soldații armatei mele, și-ar da de bunăvoie viața pentru mine sau asta se așteaptă de la ei. „Trăiască Regele!“, strigă la unison în timp ce defilează prin fața mea, iar eu, îmbrăcat în uniformă militară, cu pieptul plin de decorații, cu fruntea sus, cu o figură serioasă, nu-mi permit nici măcar un zâmbet, nu sunt impresionat, nu sunt entuziasmat și nici nu murmur cuvinte vagi de recunoștință: privesc înaintea, impasibil, marțial. După paradă, comandanții în uniforme de gală și generalii și miniștrii și cardinalii și vreun arhiepiscop și președintele guvernului și președinții comunităților autonome și șefii partidelor de opoziție și alte autorități (mulți, e adevărat, prea mulți), se apropie să mă salute și să mă felicite și să poată povesti după aceea că i-am recunoscut și le-am zâmbit sau că i-am onorat cu un comentariu spiritual sau afectuos (orice fleac, sunt foarte recunoscători), eu îi tutuiesc pe toți, chiar dacă au de două ori vârsta mea, nu degeaba sunt rege; ei sunt încurcați, nu știu dacă să-mi spună „Señor“ sau „Maiestate“ și ezită între a mi se adresa cu pluralul maiestății sau la singular („Dorește Maiestatea Voastră să ia un aperitiv?“); eu sunt un tip cordial, pun, afectuos, o mână pe umărul supusului meu și spun: „da“, zic: „să mergem“, de parcă am fi

doar noi doi acolo sau de parcă aş fi unul dintre ei, ca şi cum nu aş şti că toţi aşteptau să fac eu primul pas pentru a mă urma în cortegiu, este un balet foarte studiat în care eu sunt întotdeauna prim-balerinul. Supușii mei aşteaptă cu respect în spatele scaunelor lor să mă așez eu, ca să mă imite. Masa este mare, la ea se pot așeza mai mult de o sută de persoane, doar o cameră imensă dintr-un palat ca al meu o poate găzdui. Eu stabilesc ritmul, durata prânzului sau a cinei depinde de mine, cât de repede sau de lent să fie servite felurile de mâncare. Sunt cuvântări, toasturi, discursuri, trebuie să spun și eu ceva și sunt foarte aplaudat. Nimeni nu se poate mișca sau ridica de la masă până nu o fac eu; când hotărâsc că am stat de ajuns, mă ridic și, după câteva momente de respect, oaspeții mei se ridică la rândul lor, se aude alunecarea ușoară a scaunelor pe care le îndepărtează, împingându-le pe covor... și atunci mă așez din nou!; oaspeții mei se grăbesc să mă imite și, când se reșază pe scaune, mă ridic din nou, apoi mă așez, mă ridic, mă așez, și cei o sută de meseni îmi urmează exemplul, se ridică, se așază, se ridică, se... cum mă mai distrează jocul!

Nu, nu sunt bună nici de rege, nu mă iau în serios.

Prima poruncă a unui rege care vrea să aibă succes în exercitarea rolului său este să se ia pe sine în serios, să creadă în propria ficțiune, să elimine neîncrederea, așa cum cititorul de poezie are încredere în cuvintele poetului Coleridge. Regele trebuie să fie convins de legitimitatea sa, de dreptul care îl ajută să moștenească o țară, proprietate a familiei sale, și asta nu poate fi

ușor, nu de când revoluțiile (Revoluția engleză, Revoluția franceză, Revoluția rusă) l-au deposedat de originea sa divină. Înainte, în Europa, regii se puteau sprijini pe Dumnezeu, pe natura lor divină, pentru a-și apăra prerogativele, dar de când suveranitatea o deține poporul, instituția monarhică este ceva asemănător cu o Biserică laică, dar cu papă și cardinali, biserici și catedrale, însă fără Dumnezeu, iar regele o știe și, cu toate acestea, perseverează; această determinare are ceva admirabil sau disperat, pentru că un prinț moștenitor, dacă nu ajunge să fie rege, este un nimeni. Un moștenitor al tronului nu se îndoiește niciodată de destinul său, nici de sensul existenței sale: acela de a fi încoronat; odată ce a reușit, nu mai are ce face, a intrat deja în istorie, dar dacă nu reușește, îi va lipsi identitatea, va fi un ratat, vai, un rege în exil, vai, un rege detronat!

Doamna cu cățelul, o povestire de Anton Cehov, este istorisirea unui adulter; nu e un adulter tragic, cum este cel din *Anna Karenina* sau din *Madame Bovary*, cel dintre Anna Sergheevna și Gurov, protagoniștii lui Cehov, este un adulter blând, trist, civilizată. Aproape de finalul povestirii, Gurov gândește despre el astfel:

„Avea două vieți: una care se petrecea la lumina zilei, pe care o vedeau și o cunoșteau toți cei care aveau de-a face cu el, plină de adevăruri și de minciuni convenționale, asemenea vieții cunoscuților și prietenilor săi; și o alta care se petrecea în secret. Printr-un ciudat concurs de împrejurări, poate întâmplător, tot ce era

important, interesant și necesar pentru el, tot ceea ce trăia sincer și nu mințindu-se pe sine, tot ceea ce era esența însăși a vieții lui, se petrecea pe ascuns de ceilalți, în timp ce tot ce era minciună, un înveliș în care se ascundea pentru a disimula adevărul, ca de exemplu, activitatea lui la bancă, discuțiile de la de la club, comentariile lui despre «rasa inferioară», toate acestea se desfășurau în văzul tuturor. Judecându-i pe ceilalți după propria experiență, nu avea încredere în ceea ce vedea și suspecta că toată lumea își ascundea sub un vâl al tainei, asemenea vâlului protector al nopții, adevărata viață, cea care era cea mai interesantă“.

Prima dată când am citit *Doamna cu cățelul*, în adolescență, am rămas impresionată de adevărul cuprins în aceste rânduri (eram totodată îngrijorată sau confuză: eu nu aveam nimic de ascuns sub vâlul tainei, cu excepția țigărilor pe care le fumam în secret, viața mea publică și viața mea privată se confundau, erau la fel de anodine, cât de mult îmi doream să vină clipa în care să am și eu o viață adevărată, interesantă și, tocmai din acest motiv, de nemărturisit!).

Viața publică a Sandrei Mozarovski era foarte la vedere, într-un fel în care a mea nu a fost niciodată: apărea în reviste, în care declara că era fecioară, că îi plăcea „să cânte la chitară între prieteni“, că voia să fie actriță și nu o stea de cinema, că îi plăceau călătoriile, că avea „multă fantezie și doar o singură iubire: profesia mea“, că atunci când a câștigat primii bani ca actriță i-a cumpărat mamei sale un cadou, că actorul